

**Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi elinkeinotulon
verottamisesta annetun lain 56 §:n muuttamisesta ja maa-
tilatalouden tuloverolain muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia sekä maatilatalouden tuloverolakia. Ehdotuksen mukaan elinkeinotulon ja maatalouden tulon verotuksessa saisi tehdä lisävähennyksen, joka määräytyisi koulutukseen osallistuneiden työntekijöiden ja yrityksen keskimääräisen päiväpalkan perusteella.

Esitys liittyy valtion vuoden 2014 talousarvioesitykseen.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 2014 alusta. Lakeja sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2014 toimitetavassa verotuksessa.

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö

Työntekijöiden koulutuskustannukset ovat lähtökohtaisesti yritykselle kokonaan vähennyskelpoista menoa elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (1968/360), jäljempänä *elinkeinoverolaki*, 7 §:n tai maatilatalouden tuloverolain (543/1967) 6 §:n mukaisina tulon hankkimisesta johtuneina menoina. Vastaavasti myös yrityksen työntekijöilleen koulutuksen ajalta maksama palkka on yrityksen verotuksessa kokonaan vähennyskelpoista menoa.

1.2 Esitykseen johtaneet syyt

Osana syksyllä 2011 solmittua raamisopimusta Suomen kilpailukyvyyn ja työllisyyden turvaamisesta työmarkkinajärjestöt sopivat, että muutostilanteisiin sopeutumiseksi, työn tuottavuuden lisäämiseksi ja työurien pidentämiseksi työntekijöiden mahdollisuuksia ammattitaidon päivittämiseen ja osaamisen kehittämiseen parannetaan. Ammatillisen osaamisen kehittämistä työpaikalla tehdään suunnitelmallisesti liiketoiminnan ja julkis- palvelujen tarpeista sekä työntekijöiden pitkän aikavälin työllistymismahdollisuuksista lähtien.

Hallitus tuki raamisopimuksessa asetettujen tavoitteiden toteutumista sitoutumalla käynnistämään valmistelun koulutus- ja hyvinvointivähennyksen käyttöönottamiseksi yritysverotuksessa sekä vastaavan järjestelyn toteuttamiseksi julkisella sektorilla. Vähennys nähtiin keinoksi lisätä työnantajien henkilöstön osaamista kehittävää toimintaa. Tavoitteeksi asetettiin, että työntekijä voisi työnantajan määräämällä tavalla osallistua vuosittain kolmen päivän ajan osaamistaan lisäävään koulutukseen. Näitä päiviä voitaisiin yli 55-vuotiaiden kohdalla käyttää myös työkyvyn edistämiseen ja työhyvinvoinnin parantamiseen.

Työ- ja elinkeinoministeriö asetti kolmi- kantaisen koulutus- ja hyvinvointivähennyk- sen käyttöönottamista yritysverotuksessa ja osaamisen kehittämistä selvittävän työryh-

män. Työryhmän tehtävänä oli muun muassa määritellä verovähennyksen pohja, vähen- nyksen suuruus sekä se, minkälaiseen koulu- tukseen ja hyvinvointitoimintaan osallistu- minen voisi oikeuttaa työnantajan tekemään verovähennyksen. Lisäksi työryhmän tuli selvittää, millä tavoin koulutuspäivistä ja työhyvinvointitoimintaan osallistumisesta tu- lisi säätää.

2 Esityksen tavoitteet ja ehdotetut muutokset

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi työn- tekijöiden koulutukseen perustuvasta lisävähennyksestä, jonka työnantaja saisi tehdä elinkeinoverotuksessa tai maatalouden vero- tuksessa. Lisävähennyksen tavoitteena olisi kannustaa työnantajaa lisäämään työntekijöi- den koulutuksen määrää. Lisävähennykselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista arvioi- taisiin kahden vuoden kuluttua lakien voi- maantulosta. Tässä yhteydessä arvioitaisiin myös mahdolliset muutostarpeet.

Esityksessä ehdotetaan, että elinkeinotoi- mintaa tai maataloutta harjoittava työnantaja saisi vähentää elinkeinotoiminnan tai maata- louden tulosta koulutusvähennykseksi nimet- tävän laskennallisen vähennyksen. Vähennys olisi 50 prosenttia yrityksen keskimääräisestä päiväpalkasta. Vähennysoikeus koskisi vain niitä työnantajia, jotka ovat laatineet yhteis- toiminnasta yrityksissä annetussa laissa tar- koitetun tai sitä vastaavan koulutussuunni- telman.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Tilastokeskuksen mukaan yksityisellä sek- torilla työskentelee noin 1 742 00 henkilöä, joiden keskimääräinen työvoimakustannus on työvoimakustannusindeksin mukaan las- kettuna noin 52 200 euroa. Työ- ja elinkei- noministeriön julkaiseman työolobarometrin syksyiltä 2012 mukaan yksityisen palvelusek- torin työntekijöistä koulutukseen osallistu- neiden osuus oli 54 prosenttia ja teollisuuden

työntekijöistä osallistuneiden osuus 46 prosenttia. Suhteellisesti painotettuna yksityisellä sektorilla osallistumisaste oli keskimäärin 50 prosenttia ja koulutukseen osallistuneiden työntekijöiden keskimääräinen koulutuspäivien määrä oli 4,3 päivää. Elinkeinotulon verottamisesta annetussa laissa säädettyä koulutusvähennyksen saisi kunkin työntekijän osalta enintään kolmelta päivältä. Kun koulutuspäivien määrä suhteutetaan koulutusvähennyksen kolmen päivän enimmäismäärään, saadaan keskimääräiseksi koulutuspäivien määräksi noin 2,4 päivää.

Elinkeinoverotuksessa tehtävän lisävähennyksen arvioidaan kasvattavan koulutukseen osallistuvien työntekijöiden määrää sekä koulutukseen käytettävää aikaa. Jos kannuste lisäisi 20 prosentilla koulutukseen osallistuvien työntekijöiden osuutta ja 10 prosentilla koulutuspäivien keskimäärää, koulutukseen osallistumisaste nousisi nykyisestä 50 prosentista 60 prosenttiin ja keskimääräiseksi koulutuspäivien määräksi tulisi 2,6 päivää.

Elinkeinoverotuksessa lisävähennyksen arvioidaan kohdistuvan ensisijaisesti yhteisövero maksaviin yrityksiin. Yhteisöveron tuotto laskisi lisävähennyksen johdosta noin 57 miljoonalla eurolla. Tästä kuntien ja seurakuntien osuus kompensoitaisiin niille täysimääräisesti yhteisöveron jako-osuuksia muuttamalla.

3.2 Hallinnolliset vaikutukset

Lisävähennyksen soveltamisedellytysten tutkiminen verotuksessa lisäisi joissain määrin Verohallinnon työmäärää.

4 Asian valmistelu

Esitys perustuu työministeri Lauri Ihalaisen 16 päivänä joulukuuta 2011 asettaman kolmikantaisen työryhmän työhön. Työryhmässä ovat olleet edustettuina valtiovarainministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry, Akava ry, Elinkeinoelämän keskusliitto ry, Suomen Yrittäjät ry, Kunnallinen työmarkkinalaitos, Valtion työmarkkinalaitos ja Kirkon työmarkkinalaitos.

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa työryhmän tekemien linjausten perusteella.

Esityksestä on pyydetty lausunnot Verohallinnolta, Keskuskauppakamarilta ja Perheyri-tysten Liitolta.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy hallituksen esitykseen xxx eräksi siihen liittyviksi laeiksi ja on tarkoitettu käsiteltäväksi kyseisen esityksen kanssa samassa yhteydessä.

Ehdotetusta vähennyksestä aiheutuva yhteisöveron tuoton menetys kompensoitaisiin kunnille ja seurakunnille täysimääräisesti yhteisöveron jako-osuuksia muuttamalla. Kuntien ja seurakuntien jako-osuuksista annetaan erillinen hallituksen esitys, joka on tarkoitettu käsiteltäväksi valtion vuoden 2014 talousarvioesityksen yhteydessä.

Esitys liittyy valtion vuoden 2014 talousarvioesitykseen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Laki elinkeinotulon verottamisesta

56 §. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin elinkeinotoimintaa harjoittavan työnantajan oikeudesta tehdä verotuksessa koulutusvähennykseksi nimettävä laskennallinen lisävähennys, jonka tarkemmista määräytymisperusteista säädettäisiin pykälän 2—4 momentissa.

Lisävähennyksen perusteena olisi työnantajan elinkeinotoiminnassa työskentelevälle työntekijälle järjestämä koulutus, joka ylläpitäisi ja edistäisi työntekijän ammatillista osaamista. Vähennykseen oikeuttavana koulutuksena pidettäisiin koulutusta, joka liittyisi työntekijän nykyisiin tai tuleviin työtehtäviin senhetkisen työnantajan palveluksessa. Koulutuksella tarkoitettaisiin esimerkiksi ulkopuolisen järjestämiä kurssimuotoisia koulutuksia, seminaareja ja konferensseja sekä yrityksen sisäisiä koulutuksia. Sen sijaan koulutusvähennystä ei saisi esimerkiksi perehdytyksestä tai työnopastuksesta.

Vähennysoikeuden edellytyksenä olisi, että työnantajan järjestämä koulutus sisältyisi työnantajan laatimaan yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 16 §:n mukaiseen tai sitä vastaavaan koulutussuunnitelmaan. Jos työnantaja ei olisi laatinut tällaista koko henkilöstön kattavaa koulutussuunnitelmaa, vähennysoikeutta ei olisi, vaikka koulutus muutoin täyttäisi vaadittavat edellytykset. Koulutusvähennys ei vaikuttaisi työntekijöiden koulutuksesta aiheutuvien kustannusten vähennysoikeuteen, joka määräytyisi edelleen elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 7 §:n mukaisesti.

Pykälää sovellettaessa työnantajana pidettäisiin enakkoperintälain (1118/1996) 14 §:ssä tarkoitettua työnantajaa ja työntekijänä työnantajaan työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 1 §:n mukaisessa työsopimussuhteessa olevaa työntekijää.

Pykälän 1 momentin 1 kohdassa koulutusvähennykseen oikeuttavalle koulutukselle asetettaisiin edellytykseksi yhden tunnin yhtäjaksoinen vähimmäiskesto. Vähennykseen oikeuttava koulutus voisi siten olla esimerkiksi työnantajan järjestämää kielikoulutusta,

johon työntekijä osallistuisi vähintään yhden tunnin mittaisissa jaksoissa.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan koulutusvähennyksen tekeminen edellyttäisi, että työntekijälle maksettaisiin palkkaa koulutukseen osallistumisajalta. Koulutusvähennystä ei saisi siltä osin kuin työntekijä on osallistunut koulutukseen loma- tai vapaa-aikanaan.

Pykälän 1 momentin 3 kohdassa säädettäisiin lisävähennyksen edellytyksenä, että työntekijän palkkakustannuksiin ei ole saatu verovuonna julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 7 luvun 1 §:n mukaista palkkatukea.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin koulutusvähennyksen määrästä ja laskentaperusteesta. Lisävähennyksen laskemiseksi yrityksen työntekijöiden keskimääräinen päiväpalkka kerrottaisiin verovuoden vähennykseen oikeuttavien kaikkien työntekijöiden koulutuspäivien määrällä ja näin saatu tulo jaettaisiin luvulla kaksi (2).

Pykälän 3 momentin mukaan keskimääräinen päiväpalkka laskettaisiin siten, että työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 19 a §:n mukainen työnantajan työttömyysvakuutusmaksun perusteena oleva palkkasumma jaetaan työnantajan keskimääräisellä työntekijämäärällä ja näin saatu osamäärä luvulla 200. Kun päiväpalkan jakajana käytetään lukua 200 vuodessa olevien 258 arkipäivän sijasta, vastaa se palkkasumman korottamista noin 25 prosentilla. Tämä korotus olisi puolestaan keskimäärin samansuuruinen kuin työnantajan keskimääräiset sosiaalivakuutusmaksut, jotka muodostuvat työnantajan työeläkevakuutus-, työttömyysvakuutus-, sairausvakuutus- ja työtapaturmavakuutusmaksuista.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin vähennysoikeuden enimmäismäärästä. Vähennysoikeuden enimmäismäärä olisi kolme päivää työntekijää kohden yrityksen verovuoden aikana. Lisävähennyksen perusteena olisi kunakin työntekijän tosiasiallinen osallistuminen, ja vähennys laskettaisiin kokonaisten koulutuspäivien perusteella.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin, että työnantajan olisi laadittava kirjallinen selvi-

tys kunkin työntekijän osalta vähennyksen edellytysten täyttymisestä. Vähennysoikeus ei syntyisi siten pelkästään koko henkilöstön kattavan koulutussuunnitelman perusteella, vaan suunnitelman toteutumista olisi seurattava työntekijäkohtaisesti.

2 Laki maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta

10 f §. Pykälässä säädettäisiin elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 56 §:ää vastaavasta lisävähennyksestä, jonka maatilatalouden tuloverolain mukaista toimintaa harjoittava työnantaja saisi tehdä maatalouden verovuoden puhdasta tuloa laskettaessa. Vä-

hennyksen saisi tehdä niiden työntekijöiden osalta, jotka verovuonna ovat työskennelleet maataloudessa.

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

Lakeja sovellettaisiin ensimmäisen kerran verovuodelta 2014 toimitettavissa verotuksissa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 56 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään elinkeinotulon verottamisesta annettuun lakiin (360/1968) siitä lailla 1539/1992 kumotun 56 §:n tilalle uusi 56 § seuraavasti:

56 §

Työnantaja saa sen lisäksi, mitä 7 §:ssä säädetään, vähentää 2—4 momentin mukaan määräytyvän vähennyksen (*koulutusvähennys*) yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain (334/2007) 16 §:ssä tarkoitettuun tai sitä vastaavaan koulutussuunnitelmaan perustuvasta elinkeinotoiminnassa työskennelleen työntekijän koulutuksesta, jos

- 1) koulutus kestää yhtäjaksoisesti vähintään tunnin;
- 2) työnantaja maksaa koulutuksen ajalta työntekijälle palkkaa ja
- 3) työntekijän palkkauskustannuksiin ei ole verovuonna myönnetty julkisesta työvoimaja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 7 luvun 1 §:n mukaista palkkatukea.

Koulutusvähennyksen määrä lasketaan siten, että yrityksen työntekijöiden keskimääräinen päiväpalkka kerrotaan koulutusvähennyksen oikeuttavien koulutuspäivien määrällä, ja näin saatu tulo jaetaan luvulla 2.

Keskimääräinen päiväpalkka saadaan jakamalla työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 19 a §:n mukainen työnantajan työttömyysvakuutusmaksun perusteena oleva palkkasumma verovuoden keskimääräisellä työntekijämäärällä ja näin saatu osamäärä luvulla 200.

Koulutuspäivänä pidetään päivää, jona koulutuksen kesto on ollut vähintään kuusi tuntia. Koulutuspäivä voi muodostua myös useasta koulutuksesta tai koulutusjaksosta, joiden yhteenlaskettu kesto verovuonna on vähintään kuusi tuntia. Koulutusvähennykseen oikeuttaa enintään kolme koulutuspäivää työntekijää kohti.

Työnantajan tulee laatia kirjallinen selvitys koulutusvähennyksen edellytysten täyttymisestä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2014.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran verovuodelta 2014 toimitettavassa verotuksessa.

2.

Laki**maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään maatilatalouden tuloverolakiin (543/1967) uusi 10 f § seuraavasti:

10 f §

Työnantaja saa sen lisäksi, mitä 6 §:ssä säädetään, vähentää 2—4 momentin mukaan määräytyvän vähennyksen (*koulutusvähennys*) yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain (334/2007) 16 §:ssä tarkoitettuun tai sitä vastaavaan koulutussuunnitelmaan perustuvasta maataloudessa työskennelleen työntekijän koulutuksesta, jos

1) koulutus kestää yhtäjaksoisesti vähintään tunnin;

2) työnantaja maksaa koulutuksen ajalta työntekijälle palkkaa ja

3) työntekijän palkkauskustannuksiin ei ole verovuonna myönnetty julkisesta työvoimaja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 7 luvun 1 §:n mukaista palkkatukea.

Koulutusvähennyksen määrä lasketaan siten, että yrityksen työntekijöiden keskimääräinen päiväpalkka kerrotaan koulutusvähennykseen oikeuttavien koulutuspäivien määrällä, ja näin saatu tulo jaetaan luvulla 2.

Keskimääräinen päiväpalkka saadaan jakamalla työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 19 a §:n mukainen työnantajan työttömyysvakuutusmaksun perusteena oleva palkkasumma verovuoden keskimääräisellä työntekijämäärällä ja näin saatu osamäärä luvulla 200.

Koulutuspäivänä pidetään päivää, jona koulutuksen kesto on ollut vähintään kuusi tuntia. Koulutuspäivä voi muodostua myös useasta koulutuksesta tai koulutusjaksosta, joiden yhteenlaskettu kesto verovuonna on vähintään kuusi tuntia. Koulutusvähennykseen oikeuttaa enintään kolme koulutuspäivää työntekijää kohti.

Työnantajan tulee laatia kirjallinen selvitys koulutusvähennyksen edellytysten täyttymisestä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2014.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran verovuodelta 2014 toimitettavassa verotuksessa.

Helsingissä päivänä kuuta 20

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Valtiovarainministeri *Jutta Urpilainen*